

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Talvikankaan päiväkoti

Päiväkodin johtajan nimi: Heikki Paukkunen

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty henkilökunnan kanssa: 2023

Miten tiedotamme suunnitelmasta huoltajille?

Päivittäinen esiopetusaika on: 8.00–12.00

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Esiopetuksessa huomioimme lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja esiopetuksen oppimiskokonaisuudet. Opettelemme uusia taitoja monipuolisesti toiminnallisilla menetelmin. Rohkaisemme lapsia tuomaan esille ideoitaan ja ajatuksiaan ja hyödynnämme näitä opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Annamme lapsille mahdollisuuksia harjoitella vastuullisuutta.

Tänä lukuvuotena keskitymme erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoihin. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen korostuu kaikissa laaja-alaisen oppimisen osa-alueissa. Koemme tärkeäksi, että ryhmässä tulemme kaikki tutuiksi toisillemme ja tulemme toimeen kaikkien kanssa. Tämän vuoksi muun muassa ryhmäytymisleikit, pienryhmät ja vaihtelevat leikki-parit ovat toiminnassamme vahvasti läsnä. Jokainen ryhmän jäsen on tärkeä ja arvokas juuri omana itsenään.

Aamupiirillä lapset saavat valita tunnemittarista omaa tunnetilaa kuvastavan tunnekuvan ja halutessaan heillä on mahdollisuus kertoa siitä muille. Kuvat ovat myös lapsille apuna tilanteissa, kun omaa tunnetilaa on vaikea sanoittaa. Arjen tilanteissa lapset pääsevät harjoittelemaan tunne- ja kaveritaitoja vertaisryhmässä.

Ristiriitatilanteita opettelemme selvittämään myönteisin keinoin sekä autamme lasta näkemään tilannetta myös toisen näkökulmasta. Huomioimme ystävällisiä ja hyviä tekoja antamalla positiivista palautetta.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoitteluun käytämme Huomaa hyvä- materiaalia, jossa seikkailee Vahvuusvaris. Toiminnassamme keskitymme säännöllisiin väliajoin eri

vahvuusalueisiin. Vahvuusvaris pohjautuu positiiviseen pedagogiikkaan ja luontevahvuuksien harjoitteluun.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Kiinnitämme huomiota lasten keskinäisiin ryhmäjakoisiin sekä vertaissuhteisiin sukupuolen ja muiden ominaisuuksien näkökulmista. Seuraamme ryhmien muodostumiseen liittyviä stereotyyppioita ja tarvittaessa muutamme niitä. Tunnistamme ja puutummme aktiivisesti lasten väliseen sukupuolen, tai muun ominaisuuden perusteella tapahtuvaan syrjivään käyttäytymiseen.

Tuomme lasten vahvuuksia esille eri näkökulmista. Harjoittelempa huomaamaan toistemme onnistumisia sekä vahvuuksia, muun muassa vahvuusvaris- materiaalin avulla. Tätä kautta eskarilaisten on myös helpompaa nimetä omia vahvuuksiaan sekä vahvistaa omaa itsetuntoaan.

Työntekijöinä tuemme omalla toiminnallamme lasten välistä ilmapiiriä, jossa jokainen lapsi arvostaa toisia lapsia ensisijaisesti yksilöinä eikä jonkin ominaisuutensa edustajana. Luomme yhdessä lasten kanssa jokaiselle lapselle turvallista ilmapiiriä.

Tarkastelemme leluja, kirjoja ja pelejä tasa- arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista. Uusien kirjojen, lelujen ja pelien hankkimisessa otetaan huomioon lapsiryhmän moninaisuus. Huolehdimme, että päiväkodin lastenkirjat tarjoavat lapsille monenlaisia esikuvia ja samaistumisen kohteita sekä mahdollisuuden tutustua monenlaisiin ihmisiin ja eläimiin.

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan esiopetuksessa tiloja, paikkoja, välineitä, yhteisöjä ja käytäntöjä, jotka tukevat lapsen kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Ne tarjoavat mahdollisuuksia leikkiin, luoviin ratkaisuihin ja asioiden monipuoliseen tarkasteluun, lapsia motivoivia ja toiminnallisia työtapoja käyttäen.

Oppimisympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä. Ne tarjoavat myös mahdollisuuksia leikkiä ja työskennellä rauhassa ja kiireettömässä ilmapiirissä.

Yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat luovat ilmapiiriltään turvallisen ja muita kunnioittavan oppimisympäristön.

Käytämme oppimisympäristöinä ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Kiinnitämme erityistä huomiota piha-alueiden ja lähiympäristön hyödyntämiseen oppimis- ja leikkimisympäristöinä. Tämä tarkoittaa lisääntyvää ulkoilua, retkeilyä ja lähiympäristön hyödyntämistä päivittäisissä oppimis- ja leikkitalanteissa.

4. Lasten osallisuus

Osallisuutta on se, että lapsi tulee kuulluksi omissa asioissaan, mutta myös se, että lapset ryhminä pääsevät ääneen, toimimaan ja vaikuttamaan. Osallisuuden toteutuminen vahvistaa lapsen kokemusta siitä, että jokainen on tärkeä ja merkityksellinen yhteisönsä jäsen. Kuulun joukkoon, olen tärkeä ja vaikutan.

Lasten arvostava kohtaaminen, heidän ajatusten kuunteleminen ja yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa toimiminen vahvistavat lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja.

Osallisuuden perusta on lapsen tunne ja kokemus kuulluksi, nähdyksi ja hyväksytyksi tulemisesta. Pienryhmätoiminnan avulla pystymme aistimaan lasten aloitteet ja antamaan tilaa lasten omille maailmoille. Keräämme lasten mielipiteitä ja toiveita kyselemällä ja keskustelemalla sekä mielenkiinnonkohteita havainnoimalla. Lapset ovat mukana retkien, lauluhetkien ja jumppien sisältöjen ideoinnissa. Lapsilla on myös pienryhminä tilaisuuksia suunnitella koko päivän toimintaa ja sisältöä.

Perheiden osallisuutta tukevia toimintamuotoja ovat erilaiset keskustelut ja viestit, vanhempainillat, juhlat ja tapahtumat. Rohkaisemme perheitä avoimeen vuorovaikutukseen ja arvostamme heidän ajatuksiaan ja mielipiteitään. Saamamme palautteen perusteella suunnittelemme, toteutamme ja kehitämme toimintaamme

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Perheillä ja huoltajilla on mahdollisuus tutustua esiopetuksen toimintaan ja henkilökuntaan ennen esiopetusvuoden alkua tutustumispäivänä. Tutustumispäivänä huoltajat saavat itselleen tietoa esiopetusvuodesta. Arjessa huoltajien kanssa kohdataan päivittäin ja kerrotaan kuulumiset lapsen päivään liittyen. Huoltajien toiveita ja ajatuksia esiopetuksen toimintaan keräämme vanhempainillassa. Vanhempia tiedotetaan viikoittain viikkokirjeellä, jossa kerrotaan viikon kuulumiset ja tulevan viikon suunnitelmat. Syksyn aikana laadimme jokaiselle lapselle esiopetussuunnitelman yhdessä huoltajien kanssa ja keväällä arvioimme lapsen kasvua ja oppimista. Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä tavoitteena on yhdessä edistää lapsen oppimisedellytyksiä.

Osallistamme vanhempia erilaisten tapahtumien myötä. Syksyllä päiväkodin pihalla järjestettiin hakurastit, jossa huoltajat pääsivät yhdessä lapsen kanssa kiertämään liikuntapisteitä. Lisäksi vanhemmilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen hyödyntämällä esimerkiksi omaa osaamistaan harrastuksiin, ammatteihin, kieleen tai kulttuuriin liittyvissä asioissa.

6. Kaksikielinen esiopetus

Ryhmissämme lapset ovat innostuneita oppimaan uusia kieliä. Tutustumme lasten kanssa kieliin, joita heillä on mahdollisuus valita kouluun. Englannin kielen harjoitteluun meillä on käytössä Get Ready- materiaali. Teemme yhteistyötä Talvikankaan koulun saksankielenopettajan kanssa, joka käy antamassa lapsille kielisuihkutusta. Vanhempia on tiedotettu tulevista kielivalinnoista, jotka tullaan tekemään jo esiopetusvuoden kevätlukukaudella. Esiopetuksessa tutustumme lapsiryhmässä edustettuina oleviin kieliin opettelemalla tervehdyksiä ja muita kohteliaita sanoja. Kielitietoisuuden opetuksen tavoitteena on tukea kehittyvää kielitaitoa, kielenopiskelutaitoja sekä tukea kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittymistä.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsella on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä yksilölliset oppimis- ja kehitystarpeet. Esiopetuksessa on mahdollista saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Jokainen lapsi saa yleistä tukea ja ohjausta kasvuun ja oppimiseen. Tarvittava tuki järjestetään lapselle ensisijaisesti omassa esiopetusryhmässä. Lapsen tuen tarpeisiin vastataan ryhmän pedagogisella toiminnalla ja oppimisympäristöä muokkaamalla. Kasvun ja oppimisen tukea suunnitellaan aina yhteistyössä huoltajien ja tarpeen mukaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) kanssa.

Esiopetuksessa oleva lapsi kuuluu oppilashuollon piiriin. Oppilashuollolla tarkoitetaan psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä kouluterveydenhuollon palveluja, joita toteuttavat neuvolan terveydenhoitaja ja lääkäri yhteistyössä esiopetuksen kanssa. Yhteisöllisellä oppilashuollolla tuetaan koko esiopetusyhteisön hyvinvointia. Lisäksi lapsella on myös oikeus yksilölliseen oppilashuoltoon.

Henkilökunta on sitoutunut kolmiportaisen tuen ja opiskeluhoollon toteutumiseen. Kehitämme toimintakulttuuria havainnoimalla lapsia ja reagoimalla heidän tarpeisiinsa päivittäin.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Siirtyminen esiopetuksesta kouluun on lapselle tärkeä elämänvaihe. Onnistunut siirtyminen edistää lapsen turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia sekä heidän kasvu- ja oppimisedellytyksiään.

Tavoitteena on, että lapset tutustuvat koulun oppimisympäristöihin, toimintaan ja henkilöstöön jo esiopetusvuoden aikana. Esiopetusyksikkömme sijaitsee koulun kanssa samassa rakennuksessa. Alkuopetuksen tilat ja henkilöstö tulevat tätä kautta lapsille tutuiksi jo esiopetusvuoden aikana.

Alkusyksystä kokoonnumme yhteistyöpalaveriin alkuopettajien kanssa ja laadimme vuosikellon tulevasta yhteistyöstä. Jokaisella eskariryhmällä on oma kummiluokka, jonka kanssa kokoonnutaan yhdessä laaditun suunnitelman mukaisesti.

Mahdollisuuksien mukaan osallistumme koulun tapahtumiin ja juhliin.

Koulupsykologi, koulukuraattori ja erityisopettaja vierailevat syyslukukaudella eskariryhmissä tutustumassa tuleviin ekaluokkalaisiin.

Koulu ja esiopetus laativat suunnitelman lähiyhteistyöstä ja kirjaavat suunnitelman esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön toimintasuunnitelmaan.

9. Arviointi

Kannustamme lasta kertomaan päivittäin palautetta päivän kulumisesta; mikä on ollut mukavaa ja mikä ei. Arviointia tehdään mm. peukuttamalla ja äänestämällä. Hakutilanteissa kannustamme lasta itse kertomaan päivän kulusta.

Lapset ja huoltajat osallistuvat yhdessä lasten esiopetussuunnitelmien laadintaan syksyisin ja arviointiin keväisin. Tarvittaessa mukana on myös muita yhteistyötahoja.

Arviointia teemme myös viikottaisissa tiimipalavereissa sekä kerran kuukaudessa järjestettävissä pedapalavereissa.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyösuunnitelma päivitetään syksyisin ja toimintaa arvioidaan keväisin.